

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ
РАДА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

УКРАЇНСЬКИЙ
ІСТОРИЧНИЙ ЗБІРНИК
2013

(Випуск 16)

Голова редколегії
доктор історичних наук Т.В. Чухліб

Засновано 1997 р.

Київ–2013

Засновник та видавець: *Інститут історії України НАН України*

Друкується за рішенням Вченої ради Інституту історії України
НАН України (протокол № 9 від 29 жовтня 2013 року)

Редакційна колегія:

Чухліб Тарас, д.і.н., головний редактор
Блануца Андрій, к.і.н., заст. головного редактора
Андрощук Олександр, к.і.н., голова Ради молодих вчених ІУ НАН України
Блашук Світлана, к.і.н., відповідальний секретар
Ващук Дмитро, к.і.н.
Даниленко Віктор, член-кор. НАН України, д.і.н., проф.
Гуржій Олександр, д.і.н., проф.
Рубльов Олександр, д.і.н., проф.
Віднянський Степан, д.і.н., проф.
Касьянов Георгій, д.і.н.
Сарцевічене Йоліта, к.і.н. (Литва)
Кукса Олександр, к.і.н. (Білорусь)

Редакційна рада:

Смолій Валерій, академік НАН України, д.і.н., проф., голова ради
Реєнт Олександр, член-кор. НАН України, д.і.н., проф.
Кульчицький Станіслав, д.і.н., проф.
Леп'явко Сергій, д.і.н., проф.
Корзо Маргарита, к.і.н. (Росія)
Черкас Борис, к.і.н.

Збірник складають праці молодих вчених Інституту історії України НАН України, інших наукових і освітніх вітчизняних та зарубіжних установ. Розкривається широке коло проблем української та всесвітньої історії з найдавніших часів до сучасності. Розраховано на викладачів, науковців та студентів. Тексти подаються в авторській редакції.

Усі права застережено. Передрук і переклад дозволяється лише з дозволу автора та редакційної колегії. Редакційна колегія не несе відповідальності за змістові помилки, допущені авторами.

Адреса редакційної колегії та видавця:

01001, Київ, вул. М. Грушевського, 4, тел. (044) 278-63-62
E-mail: an_blan@mail.ru, blashchuk_sv@mail.ru

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
Серія КВ № 6935

ISSN 2307-5848

© Інститут історії України
НАН України, 2013
© Автори, 2013

Зміст

I. Історія середньовіччя і нового часу

<i>Оксана Мартинюк.</i> Міграції племен в етнічній історії Західнополісько-волинського регіону (I тис. до н.е. — перша чверть II тис.).....	6
<i>Олена Булдакова.</i> Відродження ідеї града божого у творах французьких вчених кінця X — першій третини XI ст.....	16
<i>Ярослав Пилипчук.</i> Поліоркетика у кипчаків (XI–XIII ст.).....	28
<i>Сергій Каріков.</i> Становлення конфесійнополітичних союзів німецьких правителів у 20–30-х рр. XVI ст.	40
<i>Тарас Ковалець.</i> Корупція і Військо Запорозьке у 20–30-х рр. XVII ст.	47
<i>Роман Крапивний.</i> Розвиток ремісничих спеціальностей на території Ніжинського полку у середині XVII–XVIII ст.....	58
<i>Микола Галів.</i> Громадські та персональні борги в селі Літиня Самбірської економії (XVIII ст.).....	68

II. Проблеми історії XIX–XXI ст.

<i>Михайло Рахно.</i> Українські думи між норманізмом та антинорманізмом (1830–1850-ті роки)	82
<i>Наталія Залєток.</i> Проблема надання виборчого права британським жінкам у ході парламентських реформ (1832–1884)	94
<i>Ірина Зенич.</i> Організація виборів до Всеросійських Установчих зборів на Полтавщині.....	102
<i>Святослав Даниленко.</i> Українська інтелігенція в Русі за національно-культурне відродження (др. пол. XIX — поч. XX ст.)	119
<i>Сергій Таранець.</i> Церкорна благодійність старообрядців у Росії в XIX — на початку XX століття	131
<i>Роман Тимченко.</i> Українські дипломати на Паризькій мирній конференції.....	147
<i>Годун Наталія.</i> Культурно-просвітня діяльність УГА на Поділлі (липень–жовтень 1919 р.)	162
<i>Сергій Білан.</i> Трансформації аграрної сфери України та пошук шляхів їх інтелектуально-професійного забезпечення у 30-х рр. XX ст.....	171
<i>Віталій Гарматний.</i> Аграрний вопрос в программе Народной Партии (1931–1939 гг.)	185
<i>Галина Гончар.</i> Історико-етнологічні проблеми 40–70-х рр. XX ст. крізь призму листування К.Г. Гуслистого з російськими вченими	194
<i>Олена Подобєд.</i> Політична публіцистика Івана Багряного	203
<i>Александр Курьянович.</i> Референдум в республике Беларусь 14 мая 1995 г.: причины, ход, итоги	213
<i>Ганна Харлан.</i> Східноєвропейська політика Федеративної Республіки Німеччина в контексті розширення Європейського Союзу (1990–1998рр.)	229

III. Джерелознавство та історіографія

<i>Сергій Конча.</i> Scandinavica Іоакимова літопису і проблема достовірності тексту	240
--	-----

Дмитро Іщенко. Колективні генеалогії в суспільно-політичних дискурсах: приклад середньовічної й ранньомодерної Англії	250
Сергій Вовкодав, Олександр Юрченко. Історія досліджень археологічних пам'яток Переяславщини: історіографічний аспект.....	267
Наталія Шевченко. Варяги і початки Русі у наукових студіях М.О. Максимовича	281
Тетяна Прохорова. Античні та середньовічні пам'ятки Криму очима Карла Коха на прикладі східних та центральних областей.....	296
Юрій Русанов. Освітньо-доброчинна діяльність Павла Степановича Коробки.....	304
Катерина Шпакович. Харківська періодична преса 1920-х рр. як чинник національного відродження. Історіографія проблеми	313
Наталія Сухоліт. Протиставлення образів царя Петра I і гетьмана І. Мазепи в радянській та російській історіографії (1941–2009 рр.)	325
Наталія Лаас. Слов'язознавчі, радянознавчі та українознавчі студії у Північній Америці: саморефлексії та оцінки ззовні (друга половина ХХ століття).....	339
Олена Марченко. Проблема суверенізації України в 1991 році: нариси історіографії початку 1990-х рр.....	359
Раса Чепайтене. Спогади про велич: образ великого Князівства Литовського в історичній пам'яті сучасної Литви.....	366

IV. До джерел

Лариса Жеребцова. Напад на господарського митника Великого Князівства Литовського Івана Яцковича Борзобагатого (на основі матеріалів Луцької гродської книги за 1561 р.).....	394
Владислав Безпалько. Нові дані про монетні номінали, їх назви та особливості обігу на Волині останньої третини XVI ст.	413
Олександр Тригуб. Невідомі документи про особисте життя Володимира Івановича Туманського	423
Віталій Скальський. Події у Синяві 9 березня 1918 р.....	429

V. Огляди та рецензії

Олександр Пономарьов. Огляд книги Влада Міскевки «Рік 1812: два століття від початку анексії Бессарабії Російською імперією»	436
Олег Разиграєв. Mierzwa Janusz starostowie polski międzywojennej. — Kraków: historia jagellonika, 2012. — 647 s.	443
Андрій Блануца. Новий альманах з урбаністики [Рец.:] Фронтири міста: історико-культурологічний альманах / ред. В.В. Грибовський. — Дніпропетровськ: Герда, 2012. — Вип. 1. — 276 с.: іл., карти; 2013. — Вип. 2. — 332 с.: іл., карти; 2013. — Вип. 3. — 244 с.: іл., карти.....	451
Борис Черкас. [Огляд] Сень Д.В. Казачество Дона и Северо-Западного Кавказа в отношениях с мусульманскими государствами Причерноморья (вторая половина XVII — начало XVIII в.). — Ростов-на-Дону, «Издательство Южного федерального университета» 2009. — 278 с.....	456
Світлана Блащук. Всеукраїнський круглий стіл «Адвокатура України: історія і сучасність».....	457
Спростування до назви статті О. Шевченко	459

Наукове видання

**УКРАЇНСЬКИЙ
ІСТОРИЧНИЙ ЗБІРНИК
2013**

(Випуск 16)

Комп'ютерна верстка *Зубець Л.А.*

Підписано до друку 19.11.2013 р. Формат 70x100/16.
Ум. друк. арк. 37,38. Обл. вид. арк. 30,64.
Тираж 300. Зам. 39. 2013.

Поліграф. д-ця Ін-ту історії України НАН України
Київ-1. Грушевського, 4